

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

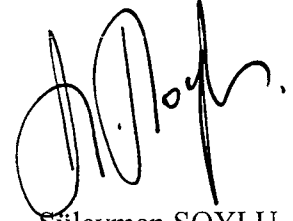
28 Ocak 2016

Sayı : 89456481/610/10
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/413)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 16.12.2015 tarihli ve 7613 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan Adana Milletvekili Sayın Meral DANIŞ BEŞTAŞ tarafından verilen 7/413 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederim.

Süleyman SOYLU
Bakan

Ek: Cevap (4 sayfa)

ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN MERAL DANIŞ BEŞTAŞ'IN 7/413 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR

Bakanlığımızca yapı işyerlerinde, 'risk esaslı' ve 'alan esaslı', programlı teftişler yapılmaktadır. Bunun yanı sıra, Genel Çalışma Planı ilkelerine göre gerekli görülen iş kazası veya meslek hastalıkları ile yapılan ihbar ve şikayetler inceleme programına alınmaktadır. Bu kapsamda yıl boyunca yapılan programlı ve program dışı teftişlerle, sadece küçük ve orta ölçekli inşaatlarda değil, büyük ölçekli inşaatlarda da iş sağlığı ve güvenliği bakımından kapsamlı denetimler yapılmaktadır.

Yapı işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği yönünden programlı ve program dışı olmak üzere 01.01.2015-30.11.2015 tarihleri arasında toplam 6.358 teftiş yapılmıştır. Gerçekleştirilen teftişler neticesinde 1.570 işyeriyle ilgili olarak toplam 20.822.545 TL idari para cezası uygulanması talep edilmiş ve 1.919 işyerinde de işin durdurulması/kısmi durdurulması yönünde karar alınmıştır.

Söz konusu kaza olayının iki katlı inşaatın sıva işlerinin yapımı esnasında iskelenin çökmesi sonucu meydana geldiği tespit edilmiştir.

Adana ilinde bulunan yapı işyerlerinde 24.12.2015 tarihi itibarıyla 29 programlı teftiş, 38 program dışı teftiş gerçekleştirilmiş olup, söz konusu teftişlerde 20 işyeriyle ilgili olarak işyerinde işin durdurulması/kısmi durdurulması yönünde karar alınmıştır. Adana ilinde yapı işyerlerinde Bakanlığımızca gerçekleştirilen teftişler neticesinde toplam 5.840 çalışana ulaşılmış ve 9 işyeri hakkında toplam 120.841 TL idari para cezası uygulanması talep edilmiştir.

Yazılı soru önergesinde kazaya ait işyeri bilgileri/ölen sigortalı kimlik bilgileri yer almadığından, bu hususta cevap verilememiştir.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa dayanarak ölümlü iş kazaları açısından ilk sırada yer alan yapı sektöründe yüksekte yapılan çalışmaların önemli bir kısmını oluşturan cephe iskelelerinin güvenlik şartlarına uygun olmamasından kaynaklı iş kazalarının önlenmesi amacıyla Alman Sosyal Kaza Sigortası Kurumu (DGUV) ile 14/11/2013 tarihinde bir protokol imzalamıştır. İmzalanan protokol kapsamında "Güvenli İskele, İskelede Güvenlik Projesi" yürütülmeye başlanmıştır. Proje kapsamında Bakanlığımız tarafından "Cephe İskelelerinde Güvenli Çalışma Rehberi" başta olmak üzere çeşitli basılı materyaller hazırlanmış ve düzenlenen bilgilendirme seminerlerinde katılımcılara dağıtılmıştır.

Bakanlığımızın yapı sektörü ile ilgili yaptığı çalışmalar aşağıda yer almaktadır.

İnşaatta İş Sağlığı ve Güvenliği Kampanyası (2006-2008) kapsamında;

- İntes ve Yol-İş ile işbirliği yapılmıştır.
- 9 ilde 2000 kişiye İSG eğitim seminerleri verilmiştir.

4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun Kapsamında Yapılan İnşaatlarda İş Sağlığı Ve Güvenliğinin İyileştirilmesi İşbirliği Protokolü (2010-2011) çerçevesinde;

- Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında protokol imzalanmıştır.
- 5 ilde 4225 yapı denetim elemanına iki günlük İSG eğitimleri verilmiştir.

Türkiye’de İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Koşullarının İyileştirilmesi Projesi (İSGİP) (2010-2012) kapsamında;

- İş sağlığı ve güvenliği profesyonellerine yönetim sistemleri, risk değerlendirmesi ve gözlem metodu hakkında eğitimler düzenlenmiştir.
- İnşaat sektöründe İSG Yönetim Rehberi hazırlanmıştır.
- Risk Değerlendirmesi, İSG Performans İzleme ve Sağlık Tehlikeleri Rehberleri hazırlanarak dağıtılmıştır.
- 10 ilde 116 işyeri ve 1500 uzmana ulaşılarak İSG Yönetim Sistemleri oluşturulmuştur.

İş Sağlığı ve Güvenliğinin Geliştirilmesi Projesi (2013-2015) kapsamında;

- 33 ilde düzenlenen seminerlerle yaklaşık 2500 uzmana eğitim verilmiştir.

İntes ile Bakanlığımız arasında rehber hazırlanması protokolü (2013-2014) kapsamında;

- Yapı işlerinde risk değerlendirilmesi rehberi yayına hazırlanmıştır.
- Sağlık güvenlik planı rehberi hazırlanmıştır.

Güvenli İskele-İskelede Güvenlik Projesi (2014-2016) kapsamında;

- Alman Kaza Sigortası İnşaat Sektörü İşbirliği Protokolü kapsamında 6 personelimiz eğitim almıştır.
- 13 ilde eğitimler düzenlenmiştir. (Toplam 1950 işçi-işveren ve firma sahipleri katılım göstermiştir.) Eğitimler 22 ilde devam edecektir. (2015-2016)

ILO’nun 167 sayılı İnşaatlarda İş Sağlığı ve Güvenliği Sözleşmesi 29.11.2014 tarihli ve 29190 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Ayrıca yapı işlerinde alınacak asgari iş sağlığı ve güvenliği şartlarını belirlemek amacıyla 05.10.2013 tarihli ve 28786 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği”nde yüksekte çalışmaya ve iskelelere dair yapı alanları için asgari sağlık ve güvenlik şartları ve standartları ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Önleyici yaklaşımın prensip edinildiği söz konusu yönetmelik ile diğer iş sağlığı ve güvenliği mevzuatındaki hükümlerin, çalışma hayatında eksiksiz uygulanması ile iş kazaları ve meslek hastalıklarının önüne geçilebilmesi mümkün olacaktır.

Bilindiği üzere işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemek amacıyla 20.06.2012 tarihinde 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu yürürlüğe girmiş ve anılan Kanunun yasalaşmasını takiben 36 yönetmelik ve 7 tebliğ Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kanun ve alt düzenlemeleriyle ile diğer yapılan çalışmaların temel amacı, iş sağlığı ve güvenliği hususunun ilgili bütün tarafların ortak çabasının da sürece dâhil edildiği, çağdaş nitelikte önleyici ve koruyucu hizmetlerin esas alındığı bir sistem yaklaşımı olarak ele alınmasının sağlanmasıdır.

Ülkemiz, iş sağlığı ve güvenliği alanında önemli değişimlerin ve gelişmelerin yaşandığı bir süreçten geçmekte olup, bu süreçte iş kazaları ve meslek hastalıklarının azaltılması için oldukça önemli çalışmalar da gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmaların temelinde ise sadece yasal düzenlemelerle yetinilmeyerek iş sağlığı ve güvenliği kültürünün ve bilincinin toplumun her kesiminde yaygınlaştırılması ve buna bağlı olarak farkındalığın artırılması bulunmaktadır.

Bakanlığımızca, sosyal paydaşların da görüşleri alınarak sektöre özgü yapılan düzenlemelerde yaşanan iş kazalarının önüne geçilmesi adına önemli adımlar atılmıştır.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunun 25'inci maddesinin yedinci fıkrasında "Çok tehlikeli sınıfta yer alan ve ihale ile alınan işlerde; teknolojik gelişme, iş gücü kapasitesinin artırılması, üretim metotlarında yenilik gibi bir kısım unsurlar sağlanmadan üretim ve/veya imalat planlarına, iş programlarına aykırı hareket edilerek üretim zorlaması nedeniyle hayati tehlike oluşturacak şekilde çalışma biçimleri, işin durdurulma sebebi sayılır. denilmektedir." Aynı şekilde 30.03.2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyerlerinde İşin Durdurulmasına Dair Yönetmelik'in 7'nci maddesinin ikinci fıkrasında "Çok tehlikeli sınıfta yer alan maden, metal, yapı işleri ile tehlikeli kimyasallarla çalışılan işlerin yapıldığı veya büyük endüstriyel kazaların olabileceği işyerlerinde, risk değerlendirmesi yapılmadığının tespit edilmesi halinde iş durdurulur." ifadesiyle sektörde potansiyel tehlikelerin belirlenerek önlemi alınması gerektiğinin, aksi takdirde işin durdurulacağı yönünde dayanak oluşturulmuştur.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunun "Ölümlü iş kazası sebebiyle kamu ihalesinden yasaklama" başlıklı 25/A maddesinde "Ölümlü iş kazası meydana gelen maden işyerlerinde kusuru yargı kararı ile tespit edilen işveren, mahkeme tarafından iki yıl süreyle kamu ihalelerine katılmaktan 05.01.2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 26'ncı maddesinin ikinci fıkrasında sayılanlarla birlikte yasaklanır. Kararın bir örneği işverenin siciline işlenmek üzere Kamu İhale Kurumuna gönderilir ve Kurumun internet sayfasında ilan edilir." hükmü yer almaktadır.

Söz konusu Kanunda ayrıca idari para cezaları düzenlenmiş olup, Kanunun 26'ncı maddesi kapsamında yapı işyerleri gibi çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için idari para cezaları çeşitli oranlarda artırılarak uygulanmaktadır. Söz konusu oranlar aşağıda yer almaktadır.

- a) Ondan az çalışanı bulunan işyerlerinden;
 - 1) Az tehlikeli sınıfta yer alanlar için aynı miktarda,
 - 2) Tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde yirmi beş oranında artırılarak,
 - 3) Çok tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde elli oranında artırılarak,
- b) On ila kırk dokuz çalışanı bulunan işyerlerinden;
 - 1) Az tehlikeli sınıfta yer alanlar için aynı miktarda,
 - 2) Tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde elli oranında artırılarak,
 - 3) Çok tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde yüz oranında artırılarak,
- c) Elli ve daha fazla çalışanı bulunan işyerlerinden;
 - 1) Az tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde elli oranında artırılarak,
 - 2) Tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde yüz oranında artırılarak,
 - 3) Çok tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde iki yüz oranında artırılarak,

uygulanır.

Ayrıca, 13.07.2013 tarihli ve 28706 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tehlikeli ve Çok Tehlikeli sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmeliğin 5'inci maddesi Ek-1 çizelgede yer alan yapı işlerinde çalışacaklar için işe alınmadan önce mesleki eğitim zorunluluğu getirilmektedir.

Türkiye genelinde 01.12.2014-04.12.2015 tarihleri arasında inşaat sektöründe iş kazası sonucu 463 kişi vefat etmiştir.

Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarına göre Adana ilinde son bir yıl içinde gerçekleşen iş kazalarına ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

İş Kazası Sonucu Ölenlerin Ekonomik Faaliyet Sınıfı ve Cinsiyete Göre Dağılımı (01.12.2014-04.12.2015)

Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev. 2)	İş Kazası Sonucu Ölüm		
	Erkek	Kadın	Toplam
01-Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri	1	0	1
07-Metal Cevheri Madenciligi	1	0	1
10-Gıda ürünlerinin imalatı	1	0	1
23-Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	2	0	2
33-Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı	2	0	2
41-Bina inşaatı	6	0	6
42-Bina dışı yapıların inşaatı	1	0	1
43-Özel inşaat faaliyetleri	5	0	5
45-Toptan ve perakende ticaret ve motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	1	0	1
47-Perakende ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)	4	0	4
49-Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı	4	0	4
50-Su yolu taşımacılığı	1	0	1
65-Zorunlu sosyal güvenlik hariç. sigorta. reasürans ve emeklilik fonları	0	1	1
66-Finansal hizmetler ile sigorta faaliyetleri için yardımcı faaliyetler	1	0	1
71-Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri, teknik muayene ve analiz	1	0	1
77-Kiralama ve leasing faaliyetleri	1	0	1
81-Binalar ve çevre düzenlemesi faaliyetleri	2	0	2
Toplam	34	1	35